

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 167

На 13.02.2023 г. се проведе заседание на **Общественния съвет към ЦИК**.

ПРИСЪСТВАХА:

Ива Лазарова – председател на **Общественния съвет**, **Институт за развитие на публичната среда**;

Стефан Манов – зам.-председател на **Общественния съвет**, **Българско сдружение за честни избори и граждански права – Пловдив**;

Божидар Василев – **Зона за трансатлантически просперитет**

Дончо Пачиков – **Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация**;

Надежда Гологанова – **Гражданска инициатива за свободни и демократични избори; /онлайн/**

Румен Василев – **Сдружение „Нова алтернатива“ /онлайн/**

Денислав Генчев – **Сдружение „България на гражданите“ /онлайн/**

Иванин Кънчов – **Сдружение „Боец“ – гост. /онлайн/**

Заседанието бе открито в 16 часа и 15 минути и председателствано от госпожа **Ива Лазарова** – председател на **Общественния съвет към Централната избирателна комисия**.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Уважаеми колеги, откривам редовното заседание на Обществения съвет към Централната избирателна комисия.

Изпратила съм дневен ред на всички.

Д н е в е н р е д:

1. Анализ на ОСЦИК за местни избори 2023. Приемане на основните положения и изводи.

2. Организация на събитието във връзка с 10 години от създаването на ОСЦИК.

3. Разни

Има две предложения от Дончо Пачиков за включване в дневния ред. Той предлага да се добавят две подточки в първа точка от дневния ред.

Първата е видеонаблюдение. История на възникване. Методически указания за използване на записите в съдебни заседания с искания за касация. Възможност за унифициране технологията на заснемане. Предложение за оптимизиране на Методическите указания. Предлага да представи кратък вариант подготвен за събитието на 21 февруари 2024 г. и пълен вариант, който ще бъде публикуван от Издателска къща „Памет“, както и да посочи преки участници в изборния процес на 29 октомври 2023 г. Тук ще добавя, че водещ ще е самия той.

Първа точка 1.2. Обосновани предложения за оптимизация на Изборния кодекс в синхрон с интензивно променящата се общественно-политическа ситуация, на базата на натрупания опит 10 години от работата на Обществения съвет, като предлага водещ да е инж. Тодоров, който ще посочи имена на организации, на външни специалисти по право и общественици. Като ще бъде представен кратък вариант подготвен за събитието и пълен вариант, който отново ще бъде публикуван.

Аз имам по тези две предложения за подточки, един въпрос и един коментар. Като въпроса е към Дончо Пачиков, какво значи водещ и за двете подточки.

И по отношение на точка 1.2 искам само да припомня, какво до тук се очертава като текстове, които ще са в основата на анализа на Обществения съвет.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Първо трябва да отговоря на въпроса, какво имам предвид като водещ. Не съм сигурен, дали е точното понятие, може би е някакво друго название. След като съм работил с ред хора, които се споменават. Това са председатели на административни съдилища в три сериозни точки на България. Става въпрос за Монтана, Добрич и Бургас. Става въпрос за административната съдийка във ВАС София. Става въпрос за наблюдаващия прокурор в София.

Това означава, че в самото експозе, което ще направя съм поел ангажимент и имам мандат от вас, да направя или оперативно, където трябва ще се включват, да кажат техните си неща в рамките от две до три минути. Това е договорено с тях или ще го кажат накрая, все още мисля, но ако вие ме посъветвате кое е по-доброто. Аз си мисля, че е добре оперативно на място, като стигне на съответното място, условно говорим Добрич, последно го споменахме, като стигнем на това място, веднага да кажем, Красимира Иванова се казва председателката, да каже нейните неща. Тя ги е изпратила. Госпожа Гологанова ми е изпратила някои съображения, аз ще отговоря едно по едно, за да не ви занимавам сега.

По въпроса на Ива Лазарова, какво означава според мен водещ. Не съм сигурен дали тази дума е най-точната, която можем да употребим, но аз имам предвид следното нещо. Започвам да излагам материала така, както съм го подготвил, в краткия му вариант в обем между 5 и 6 минути общо мое изказване. Вероятно там където стане дума за определени хора, които съм поканил и ще дойдат да участват, като дойде момент им даваме

думата, да си кажат тяхната информация, като договорката е такава. Говорят между две, три минути не повече, изнасят само факти, без заключения и без квалификации. Заключенията и квалификациите са за присъстващите. Ако дойде сегашния действащ кмет на града и неговата опонентка, това не означава, че един на друг трябва да кажат той е лош, онзи е лош. Не, факти, 95 процента грешни протоколи, това са факти. Това се има предвид. Това съм имал предвид под понятието, което може би употребих неправилно, водещи.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Може би представящ или представен.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Не възразявам по никакъв начин, както кажете.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Дончо Пачиков отговори на първия въпрос. Вторият въпрос по скоро е коментар, който дава малко повече яснота по отношение точка 1,1 и 1.2, които той е предложил. По отношение на тези две точки, само искам да припомня на всички спрямо имейлите, които сме получавали, работните ни срещи онлайн и т.н., какво се очертава до тук като текстове, които ще са в основата на този анализ, анализа на ОСЦИК за местните избори.

Основата най-общо казано, е свързана с причините за характера на недействителните бюлетини за общински съвет, на базата на видеонаблюдението и разгледани и обжалвани съдебни решения в тази връзка. Като такъв пример вече завършен е Горна Оряховица, по отношение на това, какво показва видеонаблюдението в две основни направления. Спазват ли се процедурите разписани в Методическите указания в края на деня, по отношение на преброяването и отчитането на резултати.

Второто е анализ на проблемите при осъществяване на видеонаблюдението. Анализ на разписанията в Методическите указания, трудности пред комисиите, пропуски и предложения за оптимизация на

Методическите указания в края на изборния ден при преброяването и отчитането на резултатите, в т.ч. и в частта видеонаблюдение. От тази гледна точка тези предложения и текстове, по които Дончо Пачиков работи, са много на място във втората част и могат да бъдат инкорпорирани, както и части от тях в целия текст на анализа и ако иска той ще ги публикува на страницата си. И затова ви предлагам, ако искате да гласуваме дневния ред, както го предложих и в точка 2 – Организация на събитието във връзка с 10 години от създаването на Обществения съвет, може да обсъдим и точка 1.1, което предлагаш и точка 1.2 за включване на допълнителни гости в срещата, говорители и т.н.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз мисля, че по този начин вече съм посочил хора, които са практически готови да дойдат. Разясняване и с тях водя работа може би повече от месец, може би два месеца, а с дамата от гр. Добрич е от 2016 г. насам. Тук имаше едно съмнение, да не останем само ние от Обществения съвет да си говорим по между си. Може да ви досадят гостите, но Терзиев ще каже нещо, Ваня Георгиева ще каже нещо. Това са двама претенденти за кметското място в столицата. След това ще бъде една дама, която е претендентка за кметското място в едно много малко село. Да видим двата полюса, за какво става въпрос и да установим, че и в столицата, и в малкото село проблемите са практически еднакви.

И отиваме към втора точка от моето предложение. Нашето мнение с Тодоров. Няма как да имаме стабилен, честен и прозрачен изборен процес, ако нямаме оптимизиран Изборен кодекс. Това е основата, а без основата накъде отиваме. Затова сме работили по втора точка. Там има съображение на някои колеги, че много подробно са разработени разни неща, особено положението на Обществения съвет. Общественият съвет няма как да си изпълнява функциите и в такава пряка зависимост от Централната изборителна комисия. Централната изборителна комисия в момента е в състояние, в което тя си назначава хората, които ѝ казват кривиците. Така

ли е? Значи аз съм студента и сам си назначавам комисията, която ще ме изпитва. Къде го има това нещо? Така няма как да има обективност независимо, че сме на обществени начала. Там са правили някои неща, те са революционни.

Има едно съображение на колегата Стефан Манов, че не е сега време да се поставя въпроса за изборния район в чужбина. Ние му вярваме, той има опит в това направление, но това е съществен въпрос и той трябва да се поставя винаги при всяка една възможност, за да може да се върти в общественото пространство, да се трамбова мястото и да бъде решен, когато му дойде времето. Няма как днес да го поставим и утре да го решим. Ако така го направим ще бъде недоносче. Няма смисъл да правим повече недоносчета. Има достатъчно, говоря в законодателно отношение. Това е втория въпрос и аз съм съгласен с предложението на Ива Лазарова, това да бъде разгледано в предложението от ръководството на Обществения съвет дневен ред, конкретни организации.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВАН ЛАЗАРОВА: Предлагам да гласуваме така предложението дневен ред.

Против? Няма. Въздържали се? Няма.

Приема се единодушно.

Предлагам да преминем към **точка първа** - *Анализ на ОСЦИК за местни избори 2023. Приемане на основните положения и изводи.*

Аз ви споменах, че основно този документ е свързан с анализ на причините за характера на недействителните бюлетини за общински съветници на база на видеонаблюдението. Заедно с част от колегите в Съвета, сме изгледали N на брой видеозаписи от различни общини в страната, като сме попълвали специално разработени въпросници, за да бъде обработена информацията.

Сега нека да поговорим за основните изводи, до които сме стигнали, на база на анализа, по който работим като Обществен съвет, въз

основа на тези изгледани видеозаписи в голям брой секции на територията на различни общини в страната. Анализът ще се съсредоточи върху причините и характера на недействителните бюлетини за общински съветници. Ще бъдат разгледани обжалвания и съдебни решения в тази връзка. Давам пример с Горна Оряховица още веднъж. Също така ще има текстове с това, какво показва видеонаблюдението в частта спазването на Методическите указания в края на деня при преброяването и отчитането на резултатите. Какви са пропуските в разписанията отнасящи се за видеонаблюдението. Какво затруднява комисиите. Предложения за оптимизация, както на Методическите указания по отношение на процедурите в края на изборния ден, а също така и по отношение на видеонаблюдението.

В тази първа част от нашето заседание, Надежда Гологанова може да разкаже за недействителните бюлетини съвсем накратко за изводите и в последствие мога да ви разкажа, какво до тук сме събрали от гледна точка на видеонаблюдението и спазването на Методическите указания в края на изборния ден.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Накратко ще разкажа. Известен брой секции в различни населени места, като гледахме да имаме и София и Областен град и малък град и села, а сме гледали видеозаписи и от някои от тях сме успели да извадим информация за недействителните гласове. Първоначално ги описахме подробно, поради каква причина са недействителни, дали са с не посочена партия, а само посочена преференция, дали са бели бюлетини, дали друг знак е използван, дали е на реда, а не в квадратчето, грешки допуснати от СИК, примерно ако не са поставили печат или ако има действителна бюлетина попаднала при недействителната. Може би изпускам в момента някой вид. После ги групирахме на няколко групи, които условно едните са грешки допуснати от СИК. Тук влизат примерно бюлетини, на които не е поставен втори

печат и заради това стават недействителни. Също и действителни гласове, които са попаднали при недействителните. Другата група е недействителни гласове, които отразяват вота на избирателя. Това са бели бюлетини, празни бюлетини или такива, които са изцяло зачеркнати или с написани някакви изречения върху тях.

Другите видове са сложени в обща група – допуснатата грешка от избирателя. Ако примерно е маркирана само преференция, а не е маркирана партия или е използван друг символ или са маркирани две партии и т.н.

Третата група от тип грешки на избирателя е най-голяма и затова трябва да се обърне внимание върху това и да се търсят решения, да се потърсят поради какви причини са възникнали тези грешки и някакви предложения да се направят.

Обръщаме внимание на това, че има разлика по време на парламентарни избори бюлетината е практически същата, пак имаме партия и преференция. Но недействителните бюлетини са доста по-малко, отколкото на местни избори. Появата на още два, три избора за кмет на община, кмет на район, кмет на населено място от една страна, създават сложности на избирателя, а от друга страна може би се получава един такъв феномен, подсъзнателно свързване на бюлетините след като се отбележат партиите за кандидата за кмет и кандидата за кмет на община. След това някои избиратели вероятно пропускат да отбележат на бюлетината, която е за общински съвет, да отбележат партията и отбелязват само преференция.

Следващите предстоящи избори са за Европейски парламент. Там се очаква да е по-малък процента на недействителните бюлетини, т.е. да не е като на местни избори, но въпреки това не е лошо да се вземат някакви мерки и да се намали този процент. Тъй като доколкото ни е известно в

повечето други страни, особено западните е доста по-нисък процента на недействителните бюлетини отколкото в България.

Даваме някакви предложения. Например да се предвиди на таблото пред секциите или да се направи обучително клипче, което да показва грешките, кога стават недействителни бюлетините на избирателите. Примерно ако е посочена само преференция или ако е маркирано с кръгче, а не с хиксче и т.н. Може на таблото също да се покаже по някакъв начин подобно нещо пред секцията, за да може избирателя да види. Може върху самата бюлетина да се напише някакъв надпис над частта за преференция, че преференцията не важи, ако не е маркирана партия.

Забелязахме гледайки видеата, че има случаи когато погрешка обявяват за действителни бюлетини, които в момента според Изборния кодекс се считат за недействителни. Като например, ако оградиш с кръгче или сложиш на реда със знак хикс или V, но не в квадратчето, а някъде по реда. И тук засягаме една тема, че в някои западни страни водещия принцип е дали се разбира ясно и категорично и недвусмислено, какъв е вота на избирателя. И там такава бюлетина би била действителна. Така че върху това също може да се помисли дали да не се направи в България нещо такова.

Имаше случаи когато общия брой недействителни бюлетини на камера е един, а после в протокола има разлика с няколко гласа. А в някои протоколи направо е поправен броя на недействителните бюлетини. Тоест това е едно от нещата, когато някои СИК-ове правят, когато не им излязат контролите в ОИК и се изкушават да поправят протокола, без да отварят да броят наново всичко. Като не им излизат поправят или от недействителните бюлетини или в брой гласували.

Също така има едно предложение, да се организира одит на хартиеното гласуване след изборите. Включително това може да залегне в Изборния кодекс. Например на всяка десета секция да се прави одит или на

някакъв друг принцип, но цялостен одит на това как СИК-овете са преброили бюлетините. Не на всички секции 100 процента, но да се вземат някакви мерки в тази посока, защото за машинното гласуване сме взели доста мерки в законодателно отношение и реално практически. Най-различни проверки може да се правят на хартиеното гласуване, но почти няма такива проверки. Освен, ако съда в редки случаи не реши да отваря чували.

Също така за намаляване на недействителните бюлетини, може да споменем, че роля играе и машинното гласуване, защото машината няма да допусне недействителни бюлетини, особено от такъв тип, да сложи избирателя преференция, а да забрави партия. Това е за момента накратко.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Дончо Пачиков иска думата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Първо искам да ви помоля да работим конкретно, за да може да напредваме по-експедитивно. До събитието остават осем дни. Ние няколко месеца вървим към този разговор.

Искам да помоля да приемем следния регламент. Този който изнася основен материал, както за видеото условно казано, Тодоров за оптимизация на Изборния кодекс, госпожа Гологанова за недействителните бюлетини, може да приемем регламент от 5 до 6 минути кратко изказване. Материалът който съм изпратил до всички е много дълъг, това е пълния материал. Там са включени и неща, които са казани от хората, които ще бъдат при нас на гости. Този материал е готвен за обща наша и ваша представа, какво сме работили и докъде сме стигнали и е писан така, че когато го прочетат медиите, да се ориентират за какво става въпрос. А вече в краткия доклад ще бъдат само нещата, които ние сме казали и от време на време ще се включват хората, които са дошли да бъдат едва ли не нещо като свидетели на нещата, които са ставали, въпреки че са съдии, но могат да бъдат в качеството на свидетели в случая.

Така че това е по големината на материала и това е по-реалната реализация. Да направим това нещо.

Аз предлагам водещият по съответната тема 5 – 6 минути и всеки гостенин 2, 3 минути. Гостите, които аз съм поканил са с този регламент от две, три минути, като сме се разбрали, че това което те подготвят, ще го прегледаме предварително, за да не се влезе в такива спорове, които касаят политически убеждения и т.н., такива определения които могат да бламират цялото мероприятие. Искане ми се да поставим този въпрос по възможност сега, ако трябва да се мисли в един следващ момент, но в това заседание, защото нямаме време да отлагаме.

Общо взето са прегледани условно казано хикс секции и от тези секции колко процента са годни, за да може да бъде правен анализ въз основа на видеонаблюдението, дали преброяването е точно. И този процент съм искал да кажа там. Аз съм казал два, три процента и едва ли е повече, така мисля аз. Но ако някой смята, че е по-голям процента специално за преброяването да се каже да, в тази секция преброяването е извършено перфектно от всички проверени 100 или 200. За този процес ставаше въпрос, ако не се уточни, аз ще го изключа от доклада си, за да няма противоречие.

Мисля да предложа да приемем ред на изложенията по време на самата конференция, нещо за което не сме говорили. Това ще го оставя за втора точка.

По отношение на мнението на госпожа Гологанова, че ние анализираме видеото, а не това което се чува или не. Само ви давам малко информация от реалността, а не това което ние искаме или мислим или си въобразяваме по един или по друг начин.

В Административният съд в Монтана точно това е обърнало нещата и точно това е довело до признаването на елементи от видеонаблюдението като доказателствен материал. Това е много важно нещо. Това влиза и в

практиката на ВАС, ще го използваме в бъдеще. Много хубаво се получава.

Жалбоподателят е казал така. Моля да бъдат проверени фрагменти от видеонаблюдението до час, минута и така няколко пункта. Това е пуснато в зала, точно както е указано по време. Като съдийката е преповтаряла репликите, които се чуват. Това което съдийката преповтаря се записва от секретарката на делото и вече е в самото дело. Така че няма смисъл да разделяме самото видео от аудиото. Това е аудиовидеозапис и не е нито само аудио, нито само видео. Представете си, че въобще нямаше аудио. Така че по какъв елемент ще бъде и какво ще се използва като доказателство, съдът решават. Не сме ние хората, които можем да го направим. За поредността на изказването остава за втора точка от приетия дневен ред.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Нека само накратко да ви разкажа за данните, събрани през въпросниците и информацията според изгледаните видеозаписи по отношение на спазването на разписанията на Методическите указания, спрямо която преглеждахме видеозаписите от различните секции. Най-накратко изводите и заключенията, до които сме стигнали, са свързани с пропуски още от самото начало при спазването на Методическите указания, в самото начало на видеозаписа при видеозаснемането при отчитането и преброяването на гласовете, неясноти в самите Методически указания. Ще включим и част, описваща и техническите параметри на записите, по които Стефан Манов изпрати много подробна информация, как са изглеждали в предишни избори, как изглеждат сега. Има въпросителни по отношение на обученията и знанията на секционните избирателни комисии. Има коментари по отношение на разработените инструкции за работа с устройствата за видеозаснемане и как те са насочени към техническите изисквания за боравене със самите телефони. Включване, закрепване, стартиране и прочее. Въпреки това,

дори в самото начало при справяне с тези базови изисквания, не малка част от комисиите започват с фал старт. Има препоръки за подобряване на тези пропуски и на наблюдаваните проблеми в тези направления.

Целият текст, който е събран до тук, ще ви бъде изпратен в последствие по имейлите, за да се запознаете с него и да вървим към коментари, както и да започнем сглобяване на различните части и в крайна сметка след самото събитие, по организиране на целия анализ и неговото приемане и публикуване.

Сега, за да може да продължим с по належащото, инициатива и събитие, което Обществения съвет организира, предлагам да преминем към втора точка, една добавка от Стефан Манов.

СТЕФАН МАНОВ: Аз исках да добавя един елемент, че към работата по анализа на недействителните бюлетини направихме и с помощта на Надежда Гологанова, разбивки по типология на градовете, столица, областен град, общински център малък град, село. Като установихме съществени различия в процента недействителни бюлетини при изборите за общински съвет, където знаете там са най-много в национален мащаб, 15,5. За илюстрация в столицата те са 4,9, в областен град 12,3, а в малки градове 18,3. Виждаме, че има съществени разлики. Това е като елемент, който можем да го представим. Не влизам в детайли, села и т.н.

И това което исках процедурно да предложа, понеже така го формулирахме в дневния ред, аз предлагам да приемем тези доклади, които бяха направени от Надежда Гологанова, от Ива Лазарова, моето допълнение, от Дончо Пачиков относно съдебните дела. Приемане на основните положения и изводи предлагам формално, за да кажем приемаме ли тези основни положения и изводи, защото те са направени като работа на индивидуални НПО-та и на партньорски дейности, за да имаме възможност на конференцията следващата седмица да кажем,

Общественият съвет стои зад тези изводи. Сами разбирате, че не можем да си съгласуваме запетайки и думите, нито имаме време за това, нито е важно, защото всички сме на една вълна. Тук имаме съмишленици и всичко това, което го казваме не е от днес и от вчера. Да го отбележим за добрия ход, както казваше Цветелина Пенева, за да можем да вървим и към втора точка с организацията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: По предложените на Стефан Манов да гласуваме.

Против? Няма. Въздържали се? Няма.

Приема се единодушно предложението на Стефан Манов.

Продължаваме с **втора точка** - *Организация на събитието във връзка с 10 години от създаването на ОСЦИК.*

Съвсем накратко ще ви разкажа какво сме свършили до тук.

СТЕФАН МАНОВ: С уговорката, че всичко е изключително динамично, защото в ход някои неща се случват. Като във втора точка, Дончо Пачиков вече спомена в предварителните около дневния ред изказвания, той кого е поканил, какво е свършил. Да не ги повтаряме, да ги имаме предвид.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: По отношение на организацията, покани са изпратени първо до Централната изборителна комисия още миналата седмица. Все още нямаме отговор. Комисията днес е имала заседание, но в момента не мога да кажа дали е било докладвано или не писмото. Също така са изпратени до представители на всички парламентарни групи покани до Министерство на регионалното развитие и благоустройство, заради Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“, до Министерство на външните работи, до Президентството, до различни експерти, бивши членове на Централната изборителна комисия, социологическите агенции за които по-рано Стефан Манов в предишни заседания е споменавал Алфа рисърч и Галъп,

социологът г-н Живко Георгиев, също така и представители на Сиела Норма. Имаме потвърждение от голяма част от хората, които ви изброих.

По отношение на Дома на Европа, който ще бъде наш домакин, от тях имаме потвърждение, че можем да използваме техническите устройства там, които са озвучителна и аудиовизуална апаратура с включени три микрофона, като молбата им е за да осигурим безпроблемното техническо протичане на събитието, да има конкретен човек, който разбира от тези устройства. От тази гледна точка се обръщам към Денислав Генчев, ако има повече познания и желание да се включи в тази задача, да се индикира сега или по-късно. Също така имат очакването да им изпратим списък с гостите, понеже има пропускателен режим и той очевидно е доста по-сериозен, след събитията със сградата, в която се помещава Дома на Европа. Очакват да им бъде изпратен такъв списък до понеделник, в който са упоменати лицата на хората, които ще бъдат пропуснати да влезнат вътре на самата среща.

Продължава да стои въпроса по отношение на осигуряването на кетъринг или кафе пауза. Знаете, че Общественият съвет като такъв, не разполага със свой собствен бюджет, така че този въпрос стои отворен.

В допълнение заедно със Стефан Манов и Свилена Гражданска говорихме, че ще е важно да има модератор на събитието и си позволихме да поканим, а имаме и нейното съгласие, журналиста госпожа Силвия Великова, така че можем да разчитаме на нейното включване, за да бъде модератор на основно трите панела, както сме ги изпращали в поканите, които са били подготвени до различните предложения за гости.

Най-накратко ще ви кажа какви са трите панела, така както сме ги обсъждали не веднъж на работните заседания заедно с хората, които са се включвали.

Първи панел - Местни избори 2023 г., резултати от изследването на Общественият съвет към Централната изборителна комисия, какви са

причините за недействителните гласове, какво показва видеонаблюдението.

Втори панел – Дискусионни аспекти в изборния процес. Социологическите изследвания в изборни ден и влияят ли те върху избирателя? Провали ли се машинното гласуване?

Трети панел – Предизвикателствата пред провеждането на изборите за Европейски парламент.

Това, което е фиксирано е времето, в което можем да сме в залата. То е между 9.30 и най-късно 14.00 часа.

В поканите сме уведомили всички поканени, че се планира събитието да започне в 9.30 часа и да приключи до 13.30 часа.

По отношение на това, което сме обсъждали в работните групи , заедно със Стефан Маново и Свилена Гражданска, до този момент е да разпределим възможно най-адекватно времето в тези панели, както и Дончо Пачиков преди малко предложи, би било добре всяка от темите, които са включени в тях, говорителя да се смества в рамките на не повече от пет, шест минути. Аз лично приемам това предложение. Така че моля да се включите с вашите коментари и въпроси, за да може най-ефективно да продължим организацията на това събитие.

Дончо Пачиков има думата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Големият материал, който съм изпратил е приготвен за хора, които въобще не знаят какво сме правили и затова там има едни изказвания, които са на хората, които ще ги кажат на място. Затова са включени там. Това е към госпожа Гологанова.

По отношение на пет, шест минути за тези, които изнасят основна част, примерно видеонаблюдението, за което говорим отдавна. Шест минути са две страници стандартни – 60 знака – 30 реда в шрифт 10. Казвам ви за ориентир. Затова ви предлагам следното нещо. Да постъпите по начин по който съм се опитал да покажа. Да подгответе един голям

пълен материал и след това да го компресирате по някакъв начин, както решите в малък материал в тези рамки от време.

По отношение на хората, които се изказват, аз се опитах да го кажа и не знам дали остана засега. Там аз съм разговарял с тях за две, три минути. Аз предварително искам да знам какво ще говорят.

По отношение на последователността на изложението в панел едно. Първа точка според мен трябва да бъде видеонаблюдението. Анализът на недействителните бюлетини разчита на анализ, който са правили организации в състава на Обществения съвет, на записани видеонаблюдения по време на едните и на другите избори. Как можем да говорим за анализ на нещо, след като не сме казали кое е основата, за това става въпрос.

Следващата точка вероятно трябва да бъде именно този анализ, който основно се води от госпожа Гологанова. Очаквам от госпожа Гологанова и групата, която работи пълен материал, както аз съм приготвил. Следвайте примера без да се замисляте и кратък материал, който е за самото мероприятие. Пълният материал като завършим, го даваме на председателството да обобщят и да направят големия доклад за анализа на изборите и сме готови. Може някои неща да ги съкратят, те ще решат и накрая ще го приемем. Ще помоля да се подложи на гласуване, за да е ясно за какво става въпрос. Да не стане така, че на мероприятието да решаваме кой ще бъде първи, кой втори. Казваме го сега, приемаме го и работим нататък.

Искам да помоля всички, които сте готови с текстовете, изпратете ги за да ги погледнем. Госпожа Лазарова е изпратила, госпожа Гологанова изпрати един материал. По отношение на писмения текст, който дойде за анализа на недействителните бюлетини, неговото заглавие беше много дълго и за мен е абсолютно неразбираемо. Може би някой ще го оптимизира. Заглавието, което съм дал за видеонаблюдението –

Видеонаблюдението и неговото влияние върху изборната активност. За това става въпрос. Основата на всичко в изборната активност е доверието към правителствените организации и другите, които участват в изборния процес и доверието на избирателите. За това няма активност. И когато ние покажем, че чрез видеонаблюдението, което стана ключово, нова страница в изборните процеси в момента, като практика на Върховния съд.

Не чух да е поканено „Информационно обслужване“ АД. Това е един много сериозен участник в изборния процес.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: В списъка е. Ще ги поканим.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Приемам. Вероятно към тях ще има определено количество въпроси, които са по отношение на сертификацията на методиката по която се обработват изборните резултати. Защото реално какво става. Те се обработват в „Информационно обслужване“ АД и се дават на ЦИК да ги артикулира, да ги произнесе. Това е важен момент.

Не можах да разбера, модератор тази дама, за която съобщихте, че е журналистка и ще бъде модератор на трите панела. Аз не се ориентирах точно какво тя трябва да прави.

ИВАНИН КЪНЧОВ: Тъй като Дончо Пачиков спомена темата за подредбата, аз искам да заявя, че няма да говоря за машинното гласуване, плюсове и минуси. Моят аргумент е, че тази тема е твърде преекспонирана вече във времето. Всеки един може да си изкаже мнението. Всеки един може да каже, ти не си прав или нещо подобно и затова аз ще конкретизирам точно върху хартиените ролки на машините. Докладът съм го започнал. Още тази вечер ще го изпратя. Подкрепен съм с доказателства, със снимки, с постановления, дори има и номера на жалби. Това ще бъде моя доклад. След коя тема ще бъде, тъй като не е главната. Видеонаблюдението трябва да е на първо място според мен. Вие ще решите и ще го гласуваме. Тук няма да споря.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Искам реплика на това нещо. Спорът дали да е само машинно гласуване и дали да е само хартиено, дали да е смесено, това е архаичен спор, води се дълго време. Машинното гласуване е важен момент от общата картина на изборния момент по принцип и аз не намирам за логично тази тема въобще да бъде изключена от нашето изложение, което правим. При положение, че господин Кънчов не намира достатъчно мотивация по това нещо, предлагам да видим кой друг би се съгласил да говори по този въпрос, но трябва да се говори по този въпрос. Аз мога да ви разкажа историята на машините как дойдоха, мога да ви разкажа за българската машина, за българския автор, който я създаде, за обществената поръчка, която беше по избора на машини и т.н. Това не е въпрос от вчера.

По отношение на ролките, това е изключително важен въпрос, но той е детайл, един малък детайл бих казал, не че неговите последствия не са значителни, но е малък детайл от самото машинно гласуване. Ако няма кой да говори за това, аз ще поема ангажимента да намеря човек, който да се изкаже по машинното гласуване, но това за мен е задължително.

СТЕФАН МАНОВ: Аз изслушах внимателно Дончо Пачиков, Иванин Кънчов. Споделям нещата, които и двамата казаха и предлагам следното. Виждате, че машинното гласуване като такова сме го отбелязали във втори панел – Дискусионни аспекти на изборното законодателство. Нарочно е написано това, което прочете Ива Лазарова, оформили сме панелите с провокативен въпросителен характер, за да дръпнат поглед. Провалил ли се машинното гласуване, а не само машинно гласуване.

Това което исках да предложа конкретно за поредността. Аз предлагам Дончо Пачиков да започне с видеонаблюдението, това което си подготвил конкретно за него. След това да продължим в посока анализа на недействителните бюлетини и на спазването на Методическите указания, тези два доклада на Надежда Гологанова и на Ива Лазарова. Там вече

поредността трябва да се доуточни. След това от общото към частното, да включим съдийските аспекти като конкретика. Ние говорим недействителните бюлетини общия елемент, след това вече конкретни илюстрации, които са видени. Това е първия панел.

Във втори панел, който е социология в изборния ден и машинно гласуване, не че са двете залепени едно за друго, а защото се казва дискуссионни аспекти, там ще говорим за машините и за ролките. Имаме и една интересна информация, която ще ви кажа. Това ми беше идеята между твоето и на Иванин Кънчов изказване. Опитах се да направя синтез и предложение.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Изказванията на съдийки или други, които са свързани косвено с видеонаблюдението трябва да си вървят веднага след изказването на Дончо Пачиков. А преди моето изказване за недействителните бюлетини, очаквам и се надявам да влезе твоето за процентите на недействителни бюлетини като обективни данни по градове и т.н.

СТЕФАН МАНОВ: Да, аз това имплицитно го включих като шапка на твоето. Ще кажа вижте националната картина и ето вече какво се вижда от анализа на видеозаписа. Имплицитно казах, че там ще има един слайд или два. Това е ясно. Защо казах за съдийките. Защото съдийките да, има го използването на видеонаблюдението като доказателствен материал в съдебните дела, има го и този аспект, може би си права. Идеята е да върви логически.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Исках да кажа, че в съдебните дела основно се концентрират върху действителните бюлетини. Там много малко има за недействителни. Те нямат пряка връзка с недействителните бюлетини, а повече с видеонаблюдението и работата на СИК и такива неща.

СТЕФАН МАНОВ: Добре, така да бъде. Позволявам си да взема думата за втори панел, защото там аз съм бил в контакт с агенциите. Идеята е те да представят и затова с това са се съгласили, методиката си на работа в изборния ден, какво означава екзит пол, какъв панел. След това да има естествено динамична дискусия около въпроса, тези изтичания на резултати в медии в изборния ден, дали е добре, не е ли добре. То е забранено. Честно казано притеснявам се въпреки нашия опит да бъдем максимално обрани, аз се притеснявам, че за времето тотално.

За тази цел се колебая много, дали да направя една шапка на втори панел, на социологията или да не я правя. Като исках шапка, на един слайд да припомня чл. 205, който забранява социологията в изборния ден и какво са медии или доставчици, включително интернет сайтовете, ютюб и т. н. на официалните медии и да кажа, на тези избори имаше толкова социологически агенции регистрирани с толкова анкетъори, нещо като картина, но това ще отнеме три минути вероятно. Колебая се. Но идеята е те да говорят за тяхната методика, като целта е да вдигнем капака, както се казва и публиката да може да погледне какво става вътре в двигателя, как се извличат тези данни и какви грешки може да бъдат допуснати и „нечестния“ отговор на избирателя и т.н. След това логично е да стигнем до извода, поне за мен е логичен, че не само, че влияят на избирателите, а по дефиниция са дефектни, защото са с тази заложена грешка на неискрен отговор, те самите го казват. Като е неискрен и като влияе, защо го правят, грубо казано. Това е полемичната част. С това социологията горе долу обхващам, какво ще бъде казано. Не знам дали някой има желание да попита или да попълни в този елемент нещо. Аз се опасявам, че времето ни е ограничено и трябва да видим, кого ще ограничим. Аз себе си предлагам да се самоогранича.

Следващото е машинното гласуване. Провали ли се машинното гласуване. Тук има първа идея.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Въпросите с обжалването в София, което е чувствителна тема в момента, ние направихме такъв анализ, какви са разминаванията – ние като организацията, която представлявам Институт за развитие на публичната среда. Какви са разминаванията между флаш паметите и данните в окончателните протоколи. И понеже това е чувствителна тема си мисля, за да се открие темата за машинното гласуване, съвсем накратко някой колега от нашата организация да представи какви са разминаванията за парламентарните избори през април 2023 г. Това ще отвори темата, както причините за недействителните бюлетини, ние всички знаем как основна причина не само в медийното пространство, но и според редица анализатори, са проблемите с хартията. Това ще отвори темата за включването на Иванин Кънчов и за включването на представители от Сиела Норма АД и от „Информационно обслужване“ АД, като това което си представяме ние като очаквания и въпроси към тях е, те да се включат активно след Иванин Кънчов по отношение на това, имало ли е наистина проблеми с ролките, какви според тях са причините за недействителните бюлетини от машинното гласуване. Към „Информационно обслужване“ АД какви са причините контролите да не сработват, включени ли са били тези контроли, изключени ли са? Могат ли да се манипулират флаш паметите. Защо липсват флаш паметите, след като цялата информация от тях е качена на страниците на Централната избирателна комисия.

Дончо Пачиков пита, дали има хора, които ще отговорят на този въпрос. Поканени са представители на Централната избирателна комисия. Дали флашките липсват ли не, няма никакво значение, защото те нямат отношение при формирането на окончателните резултати. Всички данни, които са били на тези флашки, които се обявяват за изчезнали от медиите заради определени, са публикувани на страницата на Централната

избирателна комисия в частта – Изборни резултати от местните избори през м. ноември. Така си го представям към настоящия момент.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Имам един въпрос и едно предложение. От вашия Институт това, което ще представи ваш човек, ще бъде за местните избори или ще бъде за парламентарните избори през м. април.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: За парламентарните избори през м. април, за да не отваряме вратата за допълнително наливане на вода в мелницата на единия кандидат, който обжалва в момента в София.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Ако говорим за парламентарните избори през м. април, първо имаме в доклада на Обществения съвет по въпроса. Също така Цветелина Пенева, техния Институт са правили доста подробен анализ с доста данни, така че и тя би могла да се изкаже по темата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Ще ги вземем предвид. Това още повече разширява полето за дискусия по тази тема.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Вижте колко интересно се получава, еди-колко си флашки ги няма.

СТЕФАН МАНОВ: Тринадесет.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: В момента, в който свърши изборния ден да ги изхвърлим в кошчето и да си заминаваме. За какво въобще ги пазим. Казано е да се пазят, няма ли ги е нарушение. Откъде сме сигурни, че това което е публикувано на страницата на ЦИК, както госпожа Лазарова се изказа, е същото, което е било на флашките. Къде се използват флашките в самия изборен процес. В отчитането използват ли се?

СТЕФАН МАНОВ: Не.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Резултатите, които се изпращат до информационните пултове към „Информационно обслужване“ АД са резултат от флашките, а не това, което е в протокола, който им е даден от

съответната СИК. Проучете малко въпроса. Не излиза ли в един момент, че ролките са най-важното нещо в изборния процес. Във всички случаи държа да има кратко изложение. Ролките не са всичко в машинното гласуване. Има много други моменти, които са за и против. Господин Кънчов промени настройката си и мотивацията и се съсредоточава върху друг момент от машинното гласуване, без да сме дали основата на машинно гласуване, ние всъщност акцентираме върху спора, който е в обществото, който е в Парламента, който е навсякъде, дали само машинно, дали само хартиено, дали смесено. Говори се за хартиената коалиция. Не бива този въпрос да се прескача така лековерно, защото е скандално положените с ролките. Аз го знам в подробности. Господин Кънчов също го знае в подробности от господин инж. Пенчев, но това не е всичко.

Във втория панел, аз искам да се включа може би с две реплики. Според мен нашата организация ще формира питане по Закона за достъп до обществена информация към „Информационно обслужване“ АД за алгоритъма за обработка на изборните резултати след тяхното изпращане от информационните пулове към „Информационно обслужване“ АД, какъв е този алгоритъм, от кой е създаден, къде е апробиран, къде е тестван. Защото цялото общество смята, че там има така наречената черна кутия. Нещо влиза и нещо излиза, но какво става вътре не се знае. Тези моменти не бива да ги прескачаме с лека ръка. След като господин Кънчов няма мотивацията да направи това, което беше обещал, съвсем спокойно трябва да го добавим по някакъв начин и ако трябва аз ще намеря кой да го представи. Държа на това нещо. Искам да чуя вашите доводи, защо не е така.

СТЕФАН МАНОВ: Защото няма да имаме време. Общите съображения за и против машинното гласуване са говорени последните четири години много. Напротив имаме нов силен аргумент, който излиза от панела недействителни бюлетини и Надежда Гологанова го каза,

единият от изводите е, че машинното гласуване пази вота на избирателя дори от самия него си, дори от неговата собствена грешка го пази. Това е един хубав преход към тази тема. А защо има в момента недоверие в машинното гласуване и е раздухвано изкуствено. Ако видим в двигателя, за ролките, за шпулите, за хартията, което предизвика двойно гласуване с решение на ЦИК. И аз предлагам това да го изкараме на презентацията на екрана, защото това са вътрешни документи. Те са до ОИК-овете, но не са публични по медиите, за да се види кой генерира да има повече гласове в машините, отколкото в разписките преброени от ЦИК, включително същия документ го има за националните избори на 2 април. Аз го намерих днес.

Мисля, че няма да имаме време. В началото имаме няколко думи на шефа на Европейската комисия, има няколко думи на проф. Друмева, ще трябва да има и няколко думи на председателя на Обществения съвет, който да каже тук присъстват еди-кой си. Това е учтивост. Ние изяждаме половин час в началото. След това социолозите, аз няма да се изненадам да кажат неща, които да ни отнемат поне 40 минути. Аз обичам да споря. Може презентация да не правя, но ще ги засека, защото това ми е кауза. Страх ме е, че наистина няма да стигне времето. Аз мога да кажа още пет неща, но няма да има време.

Иванин Кънчов хубаво преоформил фокуса на изказването си, защото дава по-голям импакт, по-голяма острота, въздействие.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Денислав Генчев прие ли поканата. Поехме ангажимента за общо видеонаблюдение. Ако той се занимава с това нещо, ние ще се ограничим по някакъв начин в друго направление. Аз съм приготвил три заснемащи устройства, които ще заснемат всичко. Няма да се засеме цялото мероприятие от до, а примерно завършва едно изказване и спира, за да могат да станат по-малки парчета и да е по-лесно. Това съм го подготвил. Денислав Генчев каза, че ще помага.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Продължавам с това, за което сме разговаряли, за включването му в трети панел или предизвикателствата пред провеждането на изборите за Европейски парламент. Идеята в този трети панел е да чуем мнението на отговорните за организацията на изборния процес. Знаете изпратихме покана на Централната избирателна комисия. За съжаление нямаме все още отговор. Имаме потвърждение от някои от парламентарно представените партии до тук, които в крайна сметка могат да решат много бързо, дали ще провеждаме изборите за Европейски парламент по тези или други правила. Към този момент имаме потвърждение от парламентарна група на ГЕРБ-СДС, на Продължаваме промяната и Демократична България, имаме потвърждение от Министерство на регионалното развитие и благоустройство, от Президентството. И от тази гледна точка в този панел, който ще бъде по-дискусионен, можем да чуем различните позиции на институциите и да се задават и въпроси. Разбира се присъствието на професионален модератор на събитието много ще допринесе за по-добрата организация на този последен панел.

СТЕФАН МАНОВ: Този последен панел ще ни е вид буфер. Защото партиите, ако решат да кажат, ние още не сме обсъдили. Това ще ни позволи, ако видим, че нямат готовност или нямат желание, да си продължим нещо от предходните теми. Аз винаги предпочитам да има малко буфер във времето, отколкото всичко да е разграничено до секунди и минути.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Какво прави този модератор, на мен не ми е ясно. Притеснявам се. Който го е поканил да каже.

СТЕФАН МАНОВ: По принцип в конференциите има така наречения модератор, който води дискусиата и дава думата, защото ако сме сами, ние да си даваме думата, някак си става самостоятелно мероприятие, все едно сме кръжочния кръг. Така организатора, който сме

ние и другите външни участници са поставени горе долу на едно равностойно ниво, да не се чувства, че някой доминира. Същевременно модератора може да прекъсне някой. Организира дискусиата, по начин, който да е най-неуравновесен и неутрален.

Другата идея на модериранието е, че това ни освобождава нас ресурсите, за да си гоним нещата и да си подготвяме презентацията, да можем да участваме. Ако някой от нас е водещ, той не може да води и да взима думата и да репликира всички. Не пречи, ако имаш желание да даваш думата на съдийките, които се включват, особено тези от дистанция и то по някакъв начин ще го направиш, не е проблем.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ще имали още едно заседание преди 23 февруари?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Не.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ако имаме заседание, да поканим тази дама, да види общата обстановка. Не е проста тази обстановка. И ако човек за първи път вижда един написан лист да направи това и това, струва ми се, че колкото и опитен да е не би могъл да го изиграе. Модератор след като така се нарича, по скоро да е председателят на Обществения съвет. не мога да разбера, защо е необходимо външно лице да модерира или да манипулира нашата проява. Не е в течение на това, което сме правили досега.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Силвия Великова е един от много добрите журналисти, които се занимават с изборни теми.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз казах моите съображения. Аз предложих в началото конференция, кръгла маса, за което получи големи овации от всички вас. В един момент най-накрая с учудване виждам, че се нарича само конференция. Трудно е да си представя как едно лице, което не е в течение на пътя, който сме извървели тук, за да стигнем до теми материали, ще води. Тези хора, които са изразходваха времето, усилията,

очите за да изгледат толкова много видеа и някой външен водещ да манипулира, да управлява този процес в края на краищата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Този външен човек вече е много добре запознат.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Една майка по-добре гледа детето си, отколкото, ако бъде дадено в детски дом.

СТЕФАН МАНОВ: Разбирам твоите съображения. В това което казваш има известна практичност. Въпросът е такъв. Обикновено последните часове нещата са много драматични като време. Конференцията е в сряда сутринта. Да видим дали ще имаме още някой участващ. Трябва да помисля, нямам решение сега.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Помислете за това мероприятие, за което отдавна настоявам, това е рекламата. Сериозна част от рекламата е щом имаме представители от парламентарните групи и са декларирали, че ще участват, това нещо моментално трябва да бъде обявено на медиите. Аз постоянно обявявам някои неща на около 200 медии, какъв ще бъде резултата не мога да кажа отсега. Това вдига имиджа на мероприятияето, а не че ние това правим от десет години.

СТЕФАН МАНОВ: Именно за това задържаме медийното съобщение до последно, за да видим кой наистина ще участва и накрая да включим в едно прессъобщение, което да бъде по-привлекателно, потвърдиха участието еди-кой си. А включително името на Силвия Великова като модератор, ще привлече много внимание, защото тя е водещ журналист в България.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Тези които са потвърдили, да ги обявим на медиите. Ако имаме още начини, по които да инсценираме реклама, освен тази госпожа, да включим и другите инструменти, тези хора които споменах. В същото време аз ще публикувам писмото, което ще изпратя до председателя на ВАС, за да командирова тези съдийки. Медиите това ги

интересува. Да приемем решение, ако ми изпратите информацията, аз ще се заема със самото ѝ публикуване и ако дойде нещо като отговор, ще го дам, за да обсъдим какво да правим с него.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Поканата със сигурност ще я изпратим в понеделник до всички и след това ще изпратим във вторник още веднъж.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Рекламата е няколко вида. Да използваме всички видове, а не да разчитаме на един вид. Никога не се прави така. Рекламата не е еднократно действие. Тя трябва да е постоянна. По списъка медии, нека всеки да изпраща, кой каквото намери за добре. Да имаме информация кой какво изпраща, за да сме на ясно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Идеята е да изпратим поканата до всички медии в понеделник, а не отсега.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Поканата трябва да бъде изпратена на 19 февруари 24.00 часа, защото като я изпратим предварително, те ще забравят.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Предлагам да продължим с точка р а з н и.

В тази точка аз имам да ви кажа съвсем накратко какво се е случило с нашите писма изпратени до Централната избирателна комисия. Нямаме отговор. Писмото е препратено до всички. В него уведомихме за новия представител на Зона за трансатлантически просперитет и за нов представител на Сдружение „Памет“, въпреки че Сдружение „Памет“ беше изпратило писмо до Централната избирателна комисия.

Потърсили сме обратна връзка за приемането на Сдружение „Боец“ в състава на Обществения съвет и за напускането на Съвета от Института за модерна политика и Асоциацията на младите юристи.

В допълнение сме препотвърдили желанието си на страницата на ОСЦИК да бъдат отразени новите председател и заместник-председатели,

които са избрани още на 7 декември 2023 г. Писмото е изпратено на 1 февруари. Към настоящия момент няма отговор на него. И това е, което имам да споделя в точка разни.

Ако някой иска да се включи, моля да заповяда.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: По тази точка, която беше на госпожа Гологанова, какви външни специалисти са поканени за тази точка? Две теми, които са сходни се разделят, така ли е?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Надежда Гологанова ще говори за недействителните бюлетини, а аз ще разкажа накратко, какво сме видели от видеонаблюдението по отношение спазването на Методическите указания в края на деня. Може да се представи по много интересен начин.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Методическите указания не струват за нищо, а ние ще гледаме дали са спазени. Това видеонаблюдение беше проведено все едно, че няма Методическите указания по много причини. Първо, няма обучение. Второ, няма човек, който специално да оперира с този апарат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Всичките тези неща сме ги записали в този текст.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз бях свидетел, в момента в който бях председател в секцията и монтираха на стойката камерата, стойката се строши. Увиха я с едно тиксо, за да можем да работим.

Ако искаме външни хора, чия е отговорността за осигуряване на видеонаблюдението, говоря за материалната отговорност. Кой е осъществил купуването на апаратите, кой е разработил технологията за заснемане. Тук опираме до разработката на Стефан Манов, ако сте я гледали подробно. В два поредни избора, единия на 2 април, другия на 29 октомври, качеството на видеоматериала се различава сто процента. Това е по мерките, които Стефан Манов е използвал. Какво видеонаблюдение имаме. За тези неща, аз съм взел категорични мерки. Аз ще ги реша чрез

Института по криминалистика, за да кажат толкова пиксела трябва, за да може да бъде използвано уверено, като доказателствен материал.

СТЕФАН МАНОВ: Това е интересно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Има външни гости, които могат да се включат в това представяне. Иначе не виждам никакъв смисъл да се раздува в рамките на 40 минути, защото следващите теми и разговори ще са също много интересни.

СТЕФАН МАНОВ: Този което е осигурявал техниката да дойде и да каже, като е взел тези стойки, той пробвал ли ги е дали нормално могат да носят моторолата. Не са пробвани.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Не мога да кажа, защото има обществена поръчка. Поканили сме Централната избирателна комисия. Кой е разписал параметрите, кой е разписал техническото задание, всеки може да попита.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Не са записани никакви параметри. За видеонаблюдението не е записано колко пиксела трябва да бъде изображението. Такова нещо няма. Те са го направили така, както им дойде. Както с господин Манов мисля, че стигнахме до единно мнение, дори им се стори, че много им се натоварва сървър и линии и т.н. и са съкратили обема наполовина, при което са подобрили проходимостта два пъти. Това са направили. Защо? Дори не им е казано. Сега не можеш да ги накажеш. Те не са знаели какво да направят или какво е нашето искане. Тези неща са много важни.

Централната избирателна комисия са поръчали 0,5, а хората са го направили 1 инч и ето проблемите. Тук е въпроса на прокуратурата и другите органи, защо не са взети мерки. Надя Гологанова каза, това е по Изборен кодекс и Печатницата на БНБ трябва да прави ролките. Ако ми е възложено да направя ролките и не мога да ги направя, търся външен изпълнител или подизпълнител. Винаги така става. Това е стандартна

практика особено в България, дори понякога подизпълнител. Ето начин за решаване. Има как да се реши, стига да има, тази изтъркана фраза, политическа воля.

Според вас какво е мястото на Министерския съвет в организацията провеждането на изборния процес и отчитането на изборните резултати. Досега ние този въпрос въобще не сме го засягали. Господин Денков има щаб, хора и т.н. и от тях идва финансирането специално за видеонаблюдението. Кой възлага обществената поръчка за видеонаблюдението, Министерския съвет или ЦИК. Ето важни въпроси.

Денков е обявил, утрешния ден, че приема въпроси от всички дискусии и т.н. в неговия фейсбук. Но не е посочил кой е фейсбука и от колко до колко часа. Аз му изпратих една покана. Написах, заповядайте на рождения ден на Обществения съвет – 10 години.

Моето предложение е да няма кафе пауза.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Защо от предишното ръководство на Централната избирателна комисия беше казано, че имат средства за протокол и от този протокол можеха да финансират някои наши инициативи.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: От два месеца и половина не е променен председателския състав на Обществения съвет от 7 декември досега на страницата, а ти питаш за пари. На Цветелина Пенева ѝ звънят и започват да я питат по разни въпроси. Тя дава телефона на Ива Лазарова.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Закривам заседанието.

/ Закрито в 18.10 часа /

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Ива Лазарова

Стенограф:

Силвия Михайлова